

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 66/23

2023 m. balandžio 26 d., Liuksemburgas

Bendrojo Teismo sprendimas byloje T-54/21 | *OHB System / Komisija*

Galileo programa: atmestas *OHB System* ieškinys dėl pereinamųjų palydovų sutarties sudarymo su *Thales Alenia Space Italia* ir *Airbus Defence & Space*

Bendrojo Teismo teigimu, Komisija neprivalėjo išsamiau tirti „OHB System“ priekaištų „Airbus Defence & Space“

2018 m. gegužės 15 d. skelbimu apie pirkimą¹ Europos kosmoso agentūra (EKA), veikianti Komisijos vardu ir jos naudai, pradėjo konkurso procedūrą dėl pereinamųjų palydovų pirkimo pagal *Galileo* programą, kurios tikslas – įdiegti ir eksploatuoti Europos palydovinės navigacijos ir padėties nustatymo sistemą, naudotiną civiliniais tikslais. Ši procedūra buvo pradėta konkurencinio dialogo forma, nes Komisija jau buvo nustačiusi ir apibrėžusi savo poreikius, tačiau dar nebuvo nustačiusi tikslų priemonių, tinkamiausių jiems patenkinti. EKA buvo įpareigota organizuoti viešojo pirkimo procedūrą, o Komisija išliko perkančioji organizacija². Buvo nuspręsta, kad galėtų būti atrinkti du konkurso laimėtojai, o sutarties sudarymas bus grindžiamas ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu.

Pasibaigus pirmajam konkurencinio dialogo etapui, kuriame buvo kviečiama teikti paraiškas dalyvauti konkurse, EKA atrinko tris konkurso dalyvius, t. y. ieškovę *OHB System AG*, *Airbus Defence and Space GmbH* (toliau – ADS) ir *Thales Alenia Space Italia* (toliau – TASI). Po antrojo etapo, susijusio su priemonių, kurios geriausiai atitiktų perkančiosios organizacijos poreikius, nustatymu ir apibrėžimu, ir trečiojo etapo, per kurį EKA paprašė konkurso dalyvių pateikti savo „galutinius pasiūlymus“, juos įvertino vertinimo komitetas, kuris vertinimo ataskaitoje pateikė savo rezultatus. Remdamasi šia ataskaita Komisija priėmė sprendimą atmesti ieškovės pasiūlymą ir sprendimą sudaryti sutartį su TASI ir ADS (toliau – ginčijami sprendimai), apie tuos sprendimus ieškovei pranešta 2021 m. sausio 19 d. raštu.

Prieš priimant ginčijamus sprendimus ieškovė 2020 m. gruodžio 23 d. raštu informavo Komisiją ir EKA, kad vienas iš jos buvusių darbuotojų, administracijos generalinis direktorius, kuris turėjo daug galimybių susipažinti su projekto duomenimis ir dalyvavo rengiant ieškovės pasiūlymą, 2019 m. gruodžio mėn. įsidarbino ADS. Ji teigė, kad buvo įrodymų, jog šis buvęs darbuotojas gavo slaptos informacijos, ir kad po to, kai ji dėl jo pateikė skundą, buvo pradėtas nacionalinis baudžiamasis tyrimas. Todėl ji paprašė Komisijos sustabdyti ginčijamą konkurencinį dialogą, ištirti šį klausimą ir prireikus pašalinti ADS iš šio dialogo. 2021 m. sausio 20 d. rašte Komisija informavo ieškovę, kad nebuvo pakankamai motyvų, pateisinančių tokį sustabdymą, ir kad kadangi įtarimus tyrė nacionalinės valdžios institucijos, tai, nesant galutinio teismo sprendimo ar galutinio administracinio sprendimo dėl jų, nebuvo pagrindo pašalinti ADS iš ginčijamo konkurencinio dialogo.

Gavęs ieškinį dėl ginčijamų sprendimų panaikinimo – jis visas buvo atmestas – Bendrasis Teismas, be kita ko, pateikė paaiškinimų dėl konkurso dalyvio pašalinimo kriterijų taikymo ir kreipimosi į 2018 m. Finansiniame reglamente

¹ 2018 m. gegužės 15 d. *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* priede (OL S 091-206089, 2018) paskelbtas skelbimas apie pirkimą.

² Pagal 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1285/2013 dėl Europos palydovinės navigacijos sistemų įdiegimo ir eksploatavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 876/2002 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008 (OL L 347, 2013, p. 1), 15 straipsnio 1 dalį Komisija su EKA sudarė įgaliojimų perdavimo susitarimą dėl Galileo programos diegimo etapo.

numatytą komisiją³. Tas pats pasakytina apie pareigą patikrinti pasiūlymo, kurio kaina laikoma neįprastai maža, sudėtį ir sprendimo dėl sutarties sudarymo savarankiškumą tais atvejais, kai perkančioji organizacija tik pritarė vertinimo ataskaitos motyvams.

Bendrojo Teismo vertinimas

Pirma, Bendrasis Teismas atmetė priekaištą, susijusį su tariamu 2018 m. Finansiniame reglamente numatytų konkurso dalyvio pašalinimo kriterijų pažeidimu.

Pirmiausia jis priminė, kad perkančioji organizacija uždraudžia konkurso dalyviui dalyvauti konkurso procedūroje, jeigu jis yra atsidūręs vienoje ar keliose situacijose, atitinkančiose 2018 m. Finansiniame reglamente numatytus tris draudimo dalyvauti procedūroje kriterijus.

Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas konstatavo, kad tuo atveju, kai konkurencinio dialogo momentu nėra galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo, kuriame būtų nustatyta, kad atitinkamas konkurso dalyvis arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra to konkurso dalyvio administracijos, valdymo ar priežiūros organo narys arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus, padarė sunkų profesinį nusižengimą, pirmieji du kriterijai netaikytini. Pagal trečiąjį draudimo dalyvauti procedūroje kriterijų, t. y. vienintelį kriterijų, kuris gali būti taikomas nagrinėjamu atveju, nesant galutinio teismo sprendimo ar galutinio administracinio sprendimo, perkančioji organizacija gali priimti sprendimą pašalinti konkurso dalyvį iš konkurso procedūros tik remdamasi preliminarium kvalifikavimu⁴ ir tik gavusi 2018 m. Finansinio reglamento 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, pagal kurią, atsižvelgiant į faktus ir išvadas, nustatoma, kad konkurso dalyvis padarė sunkų profesinį nusižengimą.

Iš pradžių Bendrasis Teismas nagrinėjo klausimą, ar Komisija, šiuo atveju nesikreipusi į minėtą komisiją, neįvykdė įsipareigojimų ir taip pažeidė trečiąjį draudimo dalyvauti procedūroje kriterijų.

Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad kreipimosi į komisiją tikslas yra Sąjungos finansinių interesų apsauga ir kad preliminarus teisinis kvalifikavimas, kurį turi atlikti tik ta komisija, neišvengiamai susijęs, viena vertus, su pačių konkurso dalyvių veiksmais ir, kita vertus, su faktais ar išvadomis, iš esmės nustatytais per kompetentingų Sąjungos institucijų arba prireikus valstybių narių institucijų atliekamus auditus ar tyrimus. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad perkančioji organizacija turi kreiptis į komisiją tik tada, kai jos turimi nustatyti faktai yra ne tik įtarimai, o įrodymai, kurių pakanka dalyvio kaltės prezumpcijai pagrįsti. Nagrinėjamu atveju jis konstatavo, kad, pirma, 2020 m. gruodžio 23 d. raštas buvo vienintelė Komisijos turėta informacija apie tariamai neteisėtus ADS veiksmus. Antra, tame rašte ieškovės suformuluoti teiginiai nebuvo susiję su faktais ar išvadomis, nustatytais per kompetentingų Sąjungos institucijų arba valstybių narių institucijų atliktus auditus ar tyrimus. Trečia, prie to rašto nebuvo pridėta jokių įrodymų, galinčių patvirtinti minėtus teiginius. Ketvirta, pateikti priekaištai buvo susiję ne su ADS veiksmis, o su tariamu buvusio ieškovės darbuotojo elgesiu.

Iš to Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad minėtų teiginių negalima laikyti faktais ar išvadomis, kurie gali būti pakankami įrodymai, pagrindžiantys ADS kaltės prezumpciją ir pateisinantys kreipimąsi į komisiją.

Padaręs tokią išvadą Bendrasis Teismas patikrino, ar Komisija vis dėlto privalėjo ištirti tuos teiginius. Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad **vienintelis veiksmas, dėl kurio buvo priekaištaujama ADS, buvo tai, kad vykstant aptariamam konkursui ji įdarbino buvusį ieškovės darbuotoją. Iš principo vien ši aplinkybė nėra veiksmų, kurie gali būti pripažinti sunkiu profesiniu nusižengimu, įrodymas.**

³ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1), būtent – pagal to reglamento 136 ir 145 straipsnius.

⁴ Kaip tai suprantama pagal 2018 m. Finansinio reglamento 136 straipsnio 2 dalį.

Be to, **dėl ieškovės priekaišto, kad jos buvęs darbuotojas pažeidė komercinę paslaptį, nes neteisėtai gavo su ja susijusios neskelbtinos informacijos, kuri galėjo suteikti ADS nepagrįstą pranašumą vykstant ginčijamam konkurenciniam dialogui, Bendrasis Teismas nurodė, kad toks pažeidimas bet kuriuo atveju neįrodo pačios ADS elgesio, todėl juo negalima pagrįsti jos kaltės prezumpcijos. Be to,** kadangi 2020 m. gruodžio mėn. rašte ieškovė nepateikė konkrečių argumentų ir informacijos, jis konstatavo, kad **teiginys dėl neskelbtinos informacijos, dėl kurios ADS galėjo būti suteiktas nepagrįstas pranašumas, gavimo yra neaiškus ir hipotetinis,** todėl negali būti laikomas įrodymu. Be to, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad buvęs darbuotojas išėjo iš ieškovės darbovietės netrukus po to, kai buvo pateiktas jos peržiūrėtas pasiūlymas antrajame ginčijamo konkurencinio dialogo etape, todėl bet kuriuo atveju jis negalėjo turėti informacijos nei apie trečiajame etape vykusį ieškovės ir EKA dialogą, nei apie ieškovės galutinio pasiūlymo turinį.

Taigi, kadangi 2020 m. gruodžio mėn. rašte pateikti teiginiai negalėjo būti laikomi pakankamais įrodymais, galinčiais patvirtinti ADS kaltės prezumpciją ir pateisinančiais kreipimąsi į komisiją, **Komisija neprivalėjo jų tirti.**

Antra, Bendrasis Teismas atmetė priekaištą dėl įsipareigojimų, susijusių su neįprastai mažos kainos pasiūlymų nagrinėjimu, pažeidimo. Jis priminė, kad pagal 2018 m. Finansinio reglamento nuostatas vertinimą, ar yra neįprastai mažos kainos pasiūlymų, t. y. šios sąvokos vertinimą atsižvelgiant į pasiūlymo sudėtį ir atitinkamą paslaugą, perkančioji organizacija atlieka dviem etapais⁵. Pirmajame etape perkančioji organizacija turi įvertinti, ar pateiktuose pasiūlymuose yra požymių, galinčių sukelti įtarimą, kad juose nurodyta kaina yra neįprastai maža. Taip yra, be kita ko, tuo atveju, kai neaišku, ar, pirma, pasiūlymas atitinka galiojančius teisės aktus ir, antra, į siūlomą kainą yra įtrauktos visos sąnaudos, kurias lemia techniniai pasiūlymo aspektai. Tai taikoma ir tuo atveju, kai siūloma kaina yra gerokai mažesnė už kituose pateiktuose pasiūlymuose nurodytą kainą arba už įprastinę rinkos kainą. Antrajame etape, jei tokių požymių yra, perkančioji organizacija turi patikrinti pasiūlymo sudėtį ir suteikti atitinkamam konkurso dalyviui galimybę pagrįsti savo kainą. Jeigu, nepaisydama pateiktų paaiškinimų, perkančioji organizacija nusprendžia, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža, ji turi pasiūlymą atmesti.

Šiuo atveju Bendrasis Teismas konstatavo, kad ADS galutinio pasiūlymo kainos ir kitų pasiūlymų kainos skirtumas pats savaime negalėjo būti neįprastai mažos kainos įrodymas, atsižvelgiant į nagrinėjamos rinkos ypatumus. Viena vertus, konkurso procedūra buvo pradėta konkurencinio dialogo forma, nes Komisija dar nebuvo nustačiusi tikslių priemonių savo poreikiams patenkinti. Taigi pasiūlymų kainos priklausė nuo įvairių kiekvieno konkurso dalyvio pasiūlytų sprendimų ir techninių priemonių. Kita vertus, iš nagrinėjamų palydovų ypatumų matyti, kad tai nėra prekės, kurių standartinė ar rinkos kainos yra nustatytos. Be to, be kainų skirtumo, ieškovė nepateikė konkrečių argumentų savo teiginiui, kad ADS pasiūlyme nurodyta kaina turėjo pasirodyti neįprastai maža, pagrįsti.

Bendrasis Teismas padarė išvadą, jog **nebuvo įrodyta, kad buvo požymių, galinčių sukelti Komisijos įtarimą, kad ADS pasiūlyme nurodyta kaina galėjo būti neįprastai maža.** Todėl Komisija neprivalėjo patikrinti ADS pasiūlymo sudėties, kad įsitikintų, jog jame nurodyta kaina nebuvo neįprastai maža.

Trečia, Bendrasis Teismas atmetė priekaištą, susijusį su tuo, kad tik patvirtindama vertinimo ataskaitoje pateiktus rezultatus Komisija pažeidė įsipareigojimą priimti savarankišką sprendimą dėl sutarties sudarymo.

Viena vertus, žinoma, Komisija prisiima bendrą atsakomybę už *Galileo* programą, o šios programos diegimo etape ji turi su EKA sudaryti įgaliojimų perdavimo susitarimą, kuriame būtų nurodytos EKA užduotys, visų pirmą susijusios su sistemos sutarčių sudarymu. Būtent pagal Komisijos ir EKA sudarytą įgaliojimų perdavimo susitarimą EKA, veikdama Komisijos vardu ir jos naudai, buvo atsakinga už ginčijamo konkurencinio dialogo organizavimą, o Komisija ir toliau liko perkančiąja organizacija. Vis dėlto atsakomybė už *Galileo* programą negali pakeisti ar net padidinti Komisijos, kaip perkančiosios organizacijos, įsipareigojimų.

Kita vertus, tais atvejais, kai perkančioji organizacija paskiria vertinimo komitetą pagal 2018 m. Finansinį reglamentą, būtent šis komitetas savo vertinimo ataskaitoje turi įvertinti pasiūlymus. Nors perkančioji organizacija nėra saistoma

⁵ 2018 m. Finansinio reglamento I priedo 1 skyriaus 2 skirsnio 23.1 punkto pirma pastraipa ir 23.2 punktas.

šios ataskaitos, ji turi teisę ja remtis sudarydama atitinkamą sutartį. **Taigi tai, kad ginčijami sprendimai buvo pagrįsti nuoroda į vertinimo ataskaitą, nes Komisija pritarė vertinimo komiteto, atsakingo už pateiktų pasiūlymų vertinimą, nuomonei, nepaneigia fakto, kad jie buvo priimti savarankiškai.**

PRIMINIMAS: Ieškiniu dėl panaikinimo prašoma panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys gali Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

